

A Kazah Köztársaság függetlenségének 23. éves évfordulója

Az 1990-es évek elején Kazahsztán vezetősége az egész társadalmi-politikai rétegződés nagyszabású átalakításába fogott bele. Az 1990. április 24-ei törvénybe foglalták Kazahsztán elnöki posztját. Az ország első elnöke Nurszultan Nazarbajev lett. 1991. december 16-án a Parlament kinyilvánította a Kazah Köztársaság függetlenségét. Kazahsztán és Magyarország között a diplomáciai kapcsolat 1992. március 23-ától működik. Magyarország Kazahsztán számára az egyik kulcsfontosságú partner Közép- és Kelet-Európában. Az utóbbi években kölcsönös magas színvonalú látogatások folytak. Kazahsztán elnökének legutóbbi látogatása friss impulzust adott a kétoldalú kapcsolatoknak, amelyen új irányelveket határoztak meg a politikai és kereskedelmi-gazdasági együttműködés területein. Minden évben erősödnek az országok közötti kulturális, kereskedelmi-gazdasági kapcsolatok.

A Kazah Köztársaság függetlenségének 23. éves évfordulója tiszteletére rendeztek december 5-én ünnepséget Budapesten, melyen részt vett Kovács Sándor, a Kunszövetség elnöke és Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter is.

Támogatás kérése

Kérjük Önt, hogy 2015-ben is személyi jövedelemadója 1%-ának felajánlásával támogassa a Kunszövetséget.
Adószámunk: 18237106-1-16

Köszönjük

Kazah delegáció járt Karcagon

Október 21-én Kabibulla Dzsakupov, a Kazah Köztársaság Parlamentje elnöke és kísérete látogatott el Karcagra, ahol a városházán Dobos László polgármester és Kovács Sándor, a Kunszövetség elnöke, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés elnöke fogadta.

- Történelmi pillanat ez, hiszen ilyen magas rangú kazah vendég az utóbbi 22 évben nem érkezett városunkba - mondta köszöntőjében Dobos László, aki szólt arról is, nagy öröm, hogy a városházán van a tiszteletbeli kazah konzulátus ezzel is erősítve a kazah-magyar rokoni szálakat.

- Nagyon boldog vagyok, hogy találkozhatom ma Önökkel. Izgatottan köszöntöm a kunokat, akik nyolc évszázada óvják a türk nép kultúráját Európa szívében, őseink szellemét, és mind a mai napig folytatják virágzásukat. Kérem, fogadják a kazah nép legfőbb üdvözlését és rokoni figyelmét, akik ugyan több száz és ezer kilométerre élnek a Dunától, de mindig az

önökhöz közelálló nép lesznek - hangzott el a Kabibulla Dzsakupov köszöntőjében, aki szólt arról is, hogy az elmúlt két évtized alatt Magyarország Kazahsztán közép-európai stratégiai partnere lett nemcsak a politikai, hanem a kereskedelmi-gazdasági és a kulturális-humanitárius együttműködés terén.

- Mindig különleges esemény, amikor régen látott barát vagy rokon látogat el a családjához. Ilyen nap a mai is. Őseink kötnek bennünket össze, a rokonság tudata. Azokhoz a kunokhoz érkeztek, akik szoros kapocs fűzi, a kunok a két nép közötti híd is. Ez a mai látogatás a két nép közötti kapcsolatot még szorosabbá fűzi. Kívánom, érezzék úgy magukat, mintha otthon lennének, vigyék hírünket haza Kazahsztánba, hogy élnek még itt olyanok, akik nem felejtették el őseiket, a hagyományaikat – mondta Kovács Sándor, a Kunszövetség elnöke, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés elnöke, majd átadta azt az oklevelet, amely tanúsítja, hogy elnök urat tiszteletbeli karcagivá fogadták.

A városháza után a vendégek a Múzeumparkban megkoszorúzták dr. Mándoky Kongur István szobrát, a Pusztai Róka Nomád Hagyományörző Egyesület tagjai pedig lovas íjász bemutatót tartottak részükre. A látogatás a Nagykun Millenniumi Emlékműnél ért véget, ahol Györfi Sándor szobrászművész beszélt a szobor keletkezéséről, történetéről.

Kötöny Népe és a Kunszövetség Kaposváron

Kötöny Népe Karcagi Talpas Íjászegyesületünk a Nemzeti Vágta utolsó előfutámán, Kaposváron népszerűsítette Kun íjász hagyományainkat. A meghívás már-már rendhagyó, hiszen harmadik éve, amióta regionális előfutamokat rendeznek a NEMZETI vágta országos döntője előtt a kaposvári kun barátaink rendszeresen meghívják a Kunszövetség karcagi tagságát e nemes versengésre. Így íjászkörünk is, mint a Kunszövetség lelkes tagja már harmadik éve volt ott a rendezvényen néprajzosokkal, iparosokkal, önkormányzati dolgozókkal.

Tóth István, Kaposvár alpolgármestere, aki szintén tagja a Kunszövetségnek fogadta a karcagiakat, megmutatta a részünkre felállított sátrat, ahol egész nap friss pogácsával, süteménnyel, üdítővel, majd délben finom ebéddel láttak vendéül bennünket. Nekünk, íjászoknak pedig azt a helyet, ahol szalmabálából összeállított biztonságos íjász gyakorlóhelyet hoztak létre. A három évből ez volt az első alkalom, amikor íjászfelszereléseinket is magunkkal tudtuk vinni, s ha már ott volt e becses felszerelés, hát nem hagytuk pihenni. Magunkhoz vettük őket, s egy rövid íjászbemutatóval megörvendettük a vágta nézőközönségét, majd kezdetét vette az estig tartó íjásztatás. Hosszú sorokban jöttek kicsik és nagyok, fiatalok és idősebbek, férfiak és nők, mindenki szeretett volna legalább egyet löni, kipróbálni e nemes sportot, hogy elmondhassa magáról, próbára tette erejét és ügyességét a magyarok ősi fegyverével. Jó volt látni és érezni milyen kedves ez a sport a kaposvári emberek számára is, kun őseink egy kicsit büszkéek lehettek ránk ezen a napon.

Miközben az íjásztatás zavartalanul folyt, csapatunk tagjai felváltva részt tudtak venni a rendezvény többi eseményén is, nem maradtunk le semmiről. A megnyitó ceremóniára felkérték bennünket, íjászokat, hogy hagyományőrző ruhánkban álljunk be a dísztribünre felvonuló és ott díszsorfalat álló Kaposvári Huszárbandérium tagjai közé. Különleges látványt nyújtott őseink hagyományos kaftánja a huszár egyenruhák gyűréjében. A megnyitó beszédet Szita Károly, Kaposvár polgármestere tartotta, majd kezdődtek az izgalmas futamok, melynek ezúton, is mint eddig minden évben a Meiszterics László vezette Kaposvári Meistro Lovas tanya adott otthont. Az idei évben egy új programmal is bővítették a repertoárt a szervezők, a vágta előtti napra országos huszártalálkozót szerveztek, melyen nyolc külföldi és kilenc hazai gyo-

mányőrző egyesület képviseltette magát. Igazán színes programokat állítottak össze a kaposváriaknak ezen a hétvégén. A futamok különleges izgalmakat hoztak, négy előfutam győztese mérhette össze tudását, gyorsaságát végül a döntő futamban, melynek a győztese és a második helyezett jutott be a szeptember 19-21 között, a Hősök terén megrendezendő országos döntőbe. A döntő futamot végül a Kővágószőlősi Kelenfi Norbert nyerte. Különleges érzés volt így testközelből átélni a lovasok küzdelmét a győzelemért. Az elmúlt évek során a vágta beépült a magyar kulturális és sportéletbe, méltó emlékekkel adózva az ezer éves lovas életnek, s méltán népszerű, s egyre vonzóbb életforma a fiatalok számára is.

Sok kísérőprogram is színesítette a napot - kézműves kirakodóvásár, állatsimogató, lovagoltatás, solymászbemutató, lovas kaszkadőr show. Számtalan program között ott volt az íjászat, amire nagyon büszkéek voltunk, hogy ezzel mi is hozzájárulhattunk egy kicsit ahhoz, hogy a kilátogató kaposvári nézők egy tartalmas szép nappal gazdagodhassanak. Sok jó ismeretséget kötöttünk, sok új barátot leltünk ezen a napon a szervezőknek és az íjászatnak is köszönhetően. Sűrű marasztalások és hálás köszönet közepett búcsúztunk vendéglátóinktól, azzal a határozott óhajjal, hogy hamarost találkozunk!

Molnár Ferenc

Tizenöt éve hagyományörzőként

Az 1998-ban Lesi Árpád alapította kunszentmiklósi Iloncsuk Szabadcsapat céljával tűzte ki a magyar kultúrába szervesen beépült kunok régi dicső korszakának megismertetését. Azt az időszakot, amikor még a kelet-európai sztyeppéket uralták, hadakozva vagy éppenséggel szövetségben harcolva a körülöttük élő népekkel. Ez a dicső korszak a Kalka menti csatával (1223) kezd véget érni, majd a Magyarországon tatárjárásként ismert mongol támadással ért teljesen véget. Ennek a kun-kipcsak nagyhatalmi korszaknak szeretnék a viseletét, páncélzatát és a későbbiekben az életmódját is a lehető leghitelesebben bemutatni. A csapat tagjai emellett foglalkoznak még a kunokkal szövetséges és ellenséges népek felszerelésének bemutatásával is.

A csapatot 2005 óta Vass Gergő vezeti, akit most a csapattal végzett hagyományörző munkájáért a Kunszövetség Sudár István - díjjal részesített. A díjat a 2015. február 20-ai taggyűlésen Karcagon veszi át. A huszonhat éves hagyományörző civilben alapvetően a családi gazdaságukban dolgozik, foglalkozása azonban szíjgyártó, nyerges.

- Tízévesen kezdtem el versenyszerűen íjászolni az akkori Iloncsuk Szabadcsapatban. Miután felkerültem Budapestre középiskolába, ott is szerettem volna hasonló csapatnál tevékenykedni. Találtam is egyet, akikkel a történelmi közelharcot, fegyverforgatást kezdtem tanulni. Ott ismertem meg a történelmi rekonstrukciót is. Aztán úgy hozta a sors, hogy a barátokkal elkezdtünk komolyabban foglalkozni a történelmi hagyományörzéssel. A jelenleg húsz tagú Iloncsuk Szabadcsapatot 2005 óta vezetem. Hál Istennek azóta nagyon sok helyen jártuk már a Kárpát-medencében. Így a Felvidéken történelmi megemlékezéseken, Csehországban, Erdélyben, Délvidéken is több fesztiválon bemutatóztunk. Arra

vagyok a legbüszkébb, hogy Lengyelországba évente 3-4 alkalommal hívnak meg bennünket az ottani hagyományörzők. Már az egész országban ismernek bennünket, 2015-re is öt meghívást kaptunk tőlünk. Szeretnénk itthon is több helyre eljutni bemutatóinkkal – mondta Vass Gergő, aki számára meglepetés volt a Sudár István-díjról kapott értesítés.

- A Kunszövetség díja azért is jólesik, mert azt jelenti számomra, hogy hivatalosan is elismerik azt a történelmi hagyományörzést, amit a csapattal csinálunk – mondta Gergő. Erre kevés lehetőség van, hiszen mi nem huszárok vagy lovas íjászok vagyunk, hanem közelharcot vívunk gyalogosan, kézi tusával, fegyverrel. Ezt valahogy sokan nagyon különösködnek tekintik, sportként sem kimondottan fogadták el. Szakmai körökben azonban elismernek bennünket és komoly tekintélyt értünk el az elmúlt évek során.

XVI. Karcagi Birkafőző Fesztivál

Több ezren látogattak ki június 28-án a karcagi múzeum-parkba, a XVI. Karcagi Birkafőző Fesztiválra. A 220 főzőhelyen 353 birkapörköltet főztek a karcagi, környékbeli és határon túlról érkezett főzők.

- Őseink több száz éves hagyományait folytatjuk ma, amikor több mint 350 lábasban fő a hungarikummá nyilvánított birkapörkölt, az étkek fejedelme - mondta megnyitójában Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter, a Kunszövetség tiszteletbeli elnöke, aki maga is fakanalat ragadott. Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter szerint ilyen jól, mint Karcagon, sehol nem főzik a birkapörköltet. Kovács Sándor, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés elnöke, a Kunszövetség elnöke úgy vélte, nem hiába lett hungarikum a karcagi birkapörkölt.

A fesztiválon az idei díszvendég Kalocsa volt. Török Ferenc polgármester szerint Karcagon főzik a legjobb birkát, náluk pedig a legjobb kalocsai pingálós, hímző asszonyok dolgoznak. Dobos László, Karcag polgármestere szerint mára igen rangos megméretéssé vált a verseny, számtalan helyről érkeznek főzők és turisták.

Most kazah, ukrán, török, székelykeresztúri, szepsi, bácskossuthfalvai vendégek, Új-Zélandról és Argentínából érkezők is voltak.

A nap során több ezer adag birkapörkölt fogyott el a múzeum-parkban. A jó hangulatról a színpadon különböző kulturális programokkal gondoskodtak a szervezők.

XX. Szentmiklósi Napok

Kunszentmiklós Város 2014. szeptember 12-14. között XX. alkalommal rendezte meg legkiemelkedőbb eseményét, a Szentmiklósi Napokat. A fesztivál különösen nagy hangsúlyt kapott ebben az évben, nemcsak az évforduló okán, hanem azért is, mert a város főterének, polgármesteri hivatalának rekonstrukciója is nagyrészt elkészült a rendezvényre. Megrendezésre került a X. Országos Birkafőző Verseny is, amelyen a Kunszövetség tagjaiból álló Konok Kunok karcagi főzőcsapat is részt vett. A verseny célja a nagy hagyományokkal rendelkező kiskun népi ételkészítés megőrzése, minél szélesebb réteggel való megismertetése. A főzőverseny mellett voltak még gyermek és kézműves programok, kiállítások, koncertek, kunszentmiklósi táncsoportok műsora, valamint tűzijáték. Továbbá: íjászat, lovaglás, harci bemutató, strandolás, gyógyfürdőzési lehetőség. Több helyszínen várták a látogatókat.

A karcagi és a kunszentmiklósi főző csapat

Könyvajánló

Pálóczi Horváth András: Keleti népek a középkori Magyarországon

A kutatásai és publikációi nyomán mindkét Kunságban ismert régész szerző legújabb (2014-ben megjelent) kötetében ismét a „magyarrá lett keleti népek” - a besenyők, az úzok, a kunok és a jászok sztyepei és Kárpát-medencei történetét (sorsát) foglalja össze, a történeti, valamint a régészeti – néprajzi kutatások eddigi eredményei alapján. A középkori magyar állam korai beköltözői a besenyők, akiknek az Árpád-korban a Fertő-tó vidékén, a Rába alsó folyásánál, a Felvidék nyugati részén, a Sárvíz mentén a Közép-Tisza vidéken, a Körösök vidékén és a Sárreéten alakultak ki nagyobb, egybefüggő szállásterületeik, de még az ország számos más vidékén voltak besenyő települések és birtokok. (Györffy György 190 besenyőkhöz köthető települést gyűjtött egybe a 11-14. századi iratanyag elemzése alapján.) A korai beköltözők feltehetően a magyarokkal párhuzamosan vették fel a keresztiséget, a nép nagy részét kitevő lovas harcos réteg pedig hamar betagoledott a magyar társadalom hasonló népei közé, ami az asszimilációt is felgyorsította – olvassuk a szerző megállapítását.

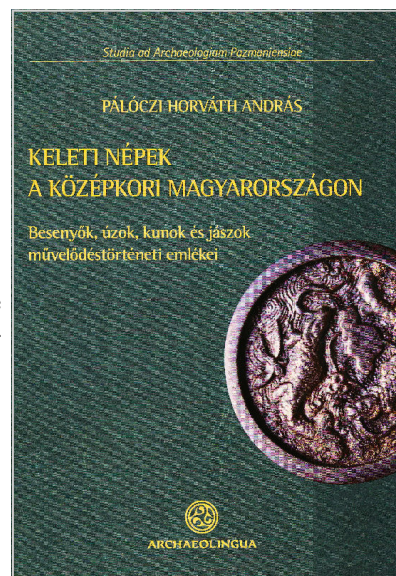
Az úzok csak kisebb szórványokban kerültek Magyarországra 11–12. század folyamán, s ennél fogva régészeti hagyatékuk sem került elő eddig.

A könyv leterjedelmesebb tartalmi egysége a mongol hódítás elől, illetve a tatárjárást követően a 13. században ide menekült kunok és jászok korai történetét és emlékanyagát elemzi. A kunok sztyepei történetének bemutatása mellett olvashatunk a kun sírszobrokról, a temetkezésről, a fegyverekről, ruházatról is. A kunok 12. század háborúiban kerültek kapcsolatba a Magyar Királysággal, a békés „diplomáciai” közeledés csak a 13. században, a mongolok ázsiai terjeszkedésével kezdődött el, s legnagyobb eseménye (eredménye) Kötöny és népe Magyarországra érkezése volt. Pálóczi sorra veszi a megtelepedés és a beolvadás állomásait, elemzi a kun szállásterület alakulását, majd a Kiskunságban és a Nagy-kunságban végzett ásatások eredményei alapján szól középkori kunsági falvak népének életéről. A könyv bőséges szakirodalmi tájékoztatóval és gazdag képanyaggal adja a téma összefoglalását.

(Pálóczi Horváth András: Keleti népek a középkori Magyarországon: Besenyők, úzok, kunok és jászok művelődéstörténeti emlékei. Budapest-Piliscsaba, PPKE BTK Régészeti Tanszék, 2014. 307. p.:ill.)

Elek György

A könyv a téma összefoglalását kínálja bemutató képanyaggal.

Csaba királyfi — székely nemzeti rockopera

Püspökladány volt a helyszíne 2014. augusztus 19-én este a Csaba királyfi című székely nemzeti rockopera magyarországi ősbemutatójának, melyre több ezer néző volt kíváncsi. A karcagi Pusztai Róka Nomád Hagyományörző Egyesület lovasai is közreműködtek a bemutáson Bene Sándor nagykunkapitány vezetésével.

Kun Hírmondó * a Kunszövetség hírlevele * Kiadja a Kunszövetség * Felelős szerkesztő: Daróczi Erzsébet
Szerkesztőbizottság: dr. Fazekas Sándor, dr. Magyar Gábor, Kovács Sándor, Fejes György, Horváth György, Kun Péter,
Kun Csaba, dr. Mándoki István, Lesi Árpád, Szépe Ferenc, Bene Sándor
Szerkesztőség címe: 5300 Karcag, Városháza, Kossuth tér 1., tel.: (59) 500-611
web: www.kunszovetseg.hu, e-mail: kunszovetseg@t-online.hu